

● זהו סוף החלום של "ארץ-ישראל השלמה", שמר מנחם בגין היה ראש נביא איו ולחמו.

● הורדת ההתנחלויות הישראליות ב- צפון-סיני מהווה תקדים ברור ורבי-עוצמה לגבי גורל ההתנחלויות שהוקמו בכל השטחים שנכבשו ב-1967 — וכימעט כל הנואמים בכנסת עמדו על כך בהחלטה. ● יש הכרזת מבריע בין "אוטונומיה" ששורפטה ב"תוכנית-השלום" של מר בגין, בדצמבר 1977, ובין האוטונומיה שנקבעה בהסכמי קמפ-דייביווד. זהו ה- הכרזת שכן יום ולילה.

ב"אוטונומיה" המקורית, ניתן מינהל- עצמי לתושביים הערביים של הגדה והרצועה, מבלי לתת להם שליטה כלשהי על השטח עצמו. כפי שהסברתי בשעתו, "אוטונומיה" כזאת נובעת מתורת התנועה הרוויזיוניסטית של זאב ז'בוטינסקי, שמר בגין היה מתלמידיה ומחסידיה. היא הת- אימה למעמדו של מיעוט לאומי התי במדינה של עם אחר. ואילו האוטו- נומיה שנקבעה בהסכמים חלה על ה- שטח, והיא מקנה לאוכלוסייה הפלסטי- גית של הגדה והרצועה שליטה מעשית על שטחים אלה.

למעשה הוכנס למיפגרת ה"אוטונומיה" תוכן חדש, המשנה את מהותה מן הקצה אל הקצה — ואל לנו להניח למיפגרת החיצונית להטעות אותנו לגבי התוכן.

ריבונות פלסטינית

מ כאן, הכה נציגין את הדברים ה- מופיעים מפורשות בהסכמים עצמם, אחד לאחד:

● בסעיף א' 1 של ה"מיסגרת לשלום במזרח התיכון" מופיע, "העם הפלסטיני" כאחד המועצות הצדדים, שעליהם לה- שתף בפיתרון הבעייה הפלסטינית. זוהי הפעם הראשונה שבה מכימה ממשלה ישראלית כלשהי לדבר על "העם הפל- טיני", שאת עצם קיומו הכחישו כל מ- שלות ישראל עד כה בשצף-קצף. העוב- דה ששל העם הסכם חתום מר מנחם בגין, גדול המנהיגים למושג זה, נותנת מישנה- תוקף למהפכה זו.

באותו סעיף דובר על "הבעייה הפלסטינית על כל היבטיה". במילון ה- בינלאומי מעל, "כל היבטיה" פירושו גם בעיית הפזורה הפלסטינית והחזרתה לארץ.

● בסעיף א' 1 (ג) נאמר כי המשא- והמתן צריך להכיר ב"זכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני וצרכיו הצדוקים". ב- מילון הבינלאומי המקובל, "הזכויות ה- לגיטימיות" של כל עם, והעם הפל- טיני בפרט, כוללות את זכותו להגדרה לאומית עצמית. "צרכיו הצדוקים" של העם הפלסטיני כוללים, בלי כל ספק, את פיתרון בעיית הפליטים ושיבת כל הפלסטינים, הרוצים בכך, לאדמת פל- טין. הדברים לא נאמרו בפתיחה, אך בכל ויכוח שיתנהל בעתיד, דמת-הקהל העולמית תתמוך באורח מכריע במש- עות זו, המובנת מאלה.

● נקבע בפירוש, בסעיף א' 1 (א), כי האוטונומיה היא בבחינת "סידורים זמניים לתקופת-המעבר" — דבר שמר מנחם בגין התנגד לו עד כה בתוקף רב. אפשר לטעון כי מצב זמני כזה יכול להימשך זמן רב, אם לא יוסכם על המצב שיחליפו. אך יש חשיבות עצומה לעצם הגדרת מצב זה כסידור למוקד-המעבר בלבד.

● מעבר ל- למה? באותו סעיף נאמר בפירוש: "כדי להבטיח את העברת ה- שילטון ברכי שלום ובצורה מפורדת". העברת השילטון ("אוטוריטי", באנגלית) פירושה קביעת הריבונות, וברור מכאן לחלוטין, באורח חד-משמעי, כי הריבונות לא תהיה עוד בידי ישראל.

● לא נאמר בהסכמים בפירוש בידי מי מסורה הריבונות בתקופת תמשיה- נים. הטענה הישראלית, כי הריבונות תמשיך להימצא בידי שילטון-הכיבוש של ישראל, נפלה עוד לפני שהושמעה ברצי- נות. כעת טוען ממשלת-ישראל כי בכלל אין ריבונות על הגדה והרצועה בתק- פת-המעבר. טענה זו לא התקבל על-ידי איש. מישנה מוכרח החוקק חוקים ולקבל החלטות. מן ההסכם יכול להשתמע כי הריבונות תהיה נתונה, להלכה ו/או ל- מעשה, בידי ועדת ארבעת-הגורמים ("מצ- רים, ישראל, ירדן ונציגי העם הפלסטי- ני"). אך יכול גם להתקבל הפירוש כי הריבונות תהיה נתונה, בחמש השנים הקרובות, בידי המועצה המינהלית של התושבים — כלומר, ריבונות פלסטינית. ● המימשל הצבאי הישראלי והמי- הל האזרחי שלו יושגו" עם בחירת, "ה-

יאסר עראפאת עם מועמר קדאפי ונאיך חוואתמה *

של 242, הקובעת את, "איה-קבילות של רכישת שטחים בכוח". סבורני כי מר בגין לא ימצא תומכים רבים לגירסה זו. ● מכאן שהמשך הסעיף, המדבר על הצורך לקבוע במשא-ומתן זה, בין השאר, את "מיקום הגבולות", פירושו שאפשריים רק תיקוני-גבול מיועריים, מטעמים בית- חוניים, בהתאם ללשון ההחלטה 242 ויר- הה. לא במיקרה מופיע איזכור ההחלטה 242 ואיזכור, "מיקום הגבולות" בשני מיש- פטים רצופים, בתת-סעיף אחד.

● לא זה בלבד ש"נציגי התושבים של הגדה המערבית ועזה" ישתתפו במשא- ומתן על "המעמד הסופי" של הגדה וה- רצועה, ו"נשאים בולטים אחרים" (עתיד הבסיסים הצבאיים הישראליים? בעיית הפליטים?) אלא שההסכם שיושג יהיה כפוף ל"הצבעה מטעם הנציגים הנבחרים של הגדה המערבית ועזה". כלומר: יש זכות-וטו מוחלטת של גוף זה לגבי עתיד הגדה והרצועה — והכל תלוי, שוב, בהר- כבו של הגוף ובטיבו.

● פליטי 1967 ייחזרו לגדה ולרצועה על-פי החלטת ועדת-הארבעה (מצריים, ישראל, ירדן ומועצת המימשל העצמי), שתחליט, "תוך הסכמה". יש כאן זכות-וטו ישראלית, אך האם תעז ממשלת- ישראל להפעיל וטו כזה נגד החזרת פלי- טים, לעיני העולם כולו?

● לגבי פליטי 1948, קיים סעיף מעור- פל אך קצוני (א' 4). הוא קובע כי "מגויים וישראל ישלחו פעולה ביניהם וקם צדדים מעוניינים אחרים כדי לפונן נוהלים מוסכמים ליישוב מהיר, צדק וקבוע של הפיתרון לבעיית-הפליטים" מי הם, "הצדדים המעוניינים האחרים" — אם לא אש"ף, הגוף היחיד המקבל על עצמו אחריות לחלקי העם הפלסטיני ה- תיים מחוץ לארץ? חשוב עוד יותר: לא דובר כאן על הסכם חדש על פיתרון בעיית הפליטים, אלא נקבע בפירוש כי "הפיתרון" (בה"א הידועה!) כבר קיים, ויש רק "ליישם" אותו במהרה. והרי קיים רק פיתרון אחד המקובל בעולם, והמוכר בכל החלטות האו"ם על נושא זה מזה 30 שנה — מתן הבחירה החופ- שית לפליטים בין שיבה לארץ ובין קבלת פציזיים.

● השאלה היא: לאילו ידיים ערביות? נקבע כי חוזה-השלום, בתום חמש הש- נים, יהיה "בין ישראל וירדן". אך מאחר שבאותו סעיף דובר על "ייסוד" (של הגדה ועזה) עם שכנותיהן, "ובין שההס- כמים הנוכחיים אינם קובעים סופית כי הריבונות תחזור לירדן. הדבר נשאר פתוח — ולעם הפלסטיני יהיה מה לומר בעניין זה.

● במשא-ומתן על "המעמד הסופי" ועל "היחסים עם השכנים", ובמשא-ומתן המקביל על "החזר-שלום בין ישראל ויר- דן" ישתתפו, "הנציגים הנבחרים של תוש- בי הגדה המערבית והרצועה-עזה". נכון, ביר מעט מאד. אבל, כפי שאשתדל להס- ביר להלן, זה יכול גם להיות הרבה מאד. הדבר תלוי, בסופו של דבר, בטיב הנצי- גות הנבחרת.

● המשא-ומתן, "יתכנס על כל הקי- בעיות העסקיות של החלפת מועצת- הביטחון מ-242", בשנת 1970 פרש מר בגין ממשלת-הליכוד-הלאומי של הגב' גולדה מאיר, מפני שזו קיבלה את ההח- לטה 242. ולא במיקרה: מר בגין הבין היטב כי 242 קובעת את נסיגת ישראל לגבולות 1967, עם תיקונים קטנים. כיום מפסיק מר בגין להתחכם ולטעון כי על מני פסק-דין של בית-הדין הפלסטיני-בינלאומי אין תוקף מחייב להקדמה של החלטת- או"ם. כלומר: אין תוקף מחייב להקדמה

שלטון העצמי של תושבי הגדה והרצ- עה, אשר "יתליף את המימשל הצבאי ה- קיים". פירוש הדבר: השילטון הישראי- לי יתבטל תוך כמה חודשים, והנוכחות הישראלית בשטחים אלה תצטמצם בבסי- סים צבאיים, בעלי פונקציות צבאיות בלבד, ללא כל השפעה על השילטון ה- מעשי. קיומם של בסיסים צבאיים כאלה יכול, כמובן, להרגיז את הפלסטינים, אך האם ניתן להתעלם מן ההבדל הכביר שבין נוכחות ישראלית כזאת ובין המצב הנוכחי?

● מצריים, ישראל וירדן יסכימו על הדרכים לכינון השילטון-העצמי של תושבי השטחים האלה, סמכויותיו ואחריותו. על כך בוודאי יהיה נטוש מאבק חריף ומר. אך דבר אחד בטוח, כפי שציין מר

צאת

אורי אבנרי

אבא אבן בוויכוח בכנסת: המושג "מי- של עצמי" גזור מן הפועל למשול, והמועצה המינהלית, הצריכה להיבחר, נועדה למשול בגדה וברצועה.

● במשא-ומתן על כך ניתן לשתף במישלחות ישראל וירדן, נוסף על פל- טינים מן הגדה והרצועה, גם "פלסטינים אחרים". נכון שעל כך יש, "להסכים בא- פן הדדי" — כלומר, יש כאן וטו ישראלי. נכון גם שזה מעליב מאד, שהפלסטינים יצטרכו להיות חלק ממישלחות זרות. אך לעומת זאת, יש כאן הכרה מפורשת ב- עובדה שהעניין אינו נובע רק לתושבי הרצועה והגדה, אלא לכל הפלסטינים, באשר הם שם. זהו חריץ פתוח בדלת האחורית — ודרך חריץ כזה אפשר להכ- ניס הרבה מאד.

● לשילטון-העצמי הפלסטיני ניתן "כוח מיסטי מוקדמי חזק". המילה "חזק", המופיעה פעמים, היא בעלת חשיבות רבה מאד. הכוונה היא, בלי ספק, לתת שיניים לשילטון זה, שיוכל להשלו. ה- מיסטררה תוכל להיות כוח כימעט-צבאי, על אף שני הסייגים: שהיא "יכולה לכלול אורחים ירדניים", ושתקיים מגע עם קציני-קישור ישראלים, ירדניים ומצ- ריים. הדגש על "אורחים ירדניים" נראה מזור, שהרי כל תושבי הגדה הם עדיין אורחים ירדניים — ומכאן נובע כי נוסף על תושבי הגדה והרצועה, אשר יאישו את הכוח המימטרתי, יש כוונה להחזיר לתוכו גם ירדניים מעבר-לירדן, כדי להטי- ל את חיתולו של המלך על תושבי השטחים האלה. אם כוונה זו תתממש, אשר איש- הרי זה תלוי לא במעט בפלסטינים עצמם. ● הנוכחות הצבאית הישראלית תצומ-